

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	V
İÇİNDEKİLER.....	VII

BİRİNCİ BÖLÜM

1982 ANAYASASI, ANAYASANIN HAZIRLANMASI, KABUL EDİLMESİ VE TEMEL İLKELERİ

I. 1982 ANAYASASI'NIN HAZIRLANMASI VE KABUL EDİLMESİ.....	1
II. 1982 ANAYASASI'NIN TEMEL İLKELERİ.....	4
A. Cumhuriyetçilik İlkesi.....	5
B. Üniter Devlet İlkesi.....	8
C. İnsan Haklarına Saygılı Devlet İlkesi.....	9
D. Atatürk Milliyetçiliğine Bağlı Devlet İlkesi.....	11
E. Demokratik Devlet İlkesi.....	13
F. Laiklik İlkesi.....	21
G. Sosyal Devlet İlkesi.....	24
H. Hukuk Devleti İlkesi.....	25
İ. Eşitlik İlkesi.....	30
J. Başlangıçta Belirtilen Temel İlkelere Bağlılık.....	31

İKİNCİ BÖLÜM

1982 ANAYASASI'NDA TEMEL HAK VE ÖZGÜRLÜKLER REJİMİ

I. GENEL OLARAK.....	33
II. TEMEL HAK VE ÖZGÜRLÜKLERİN SINIFLANDIRILMASI.....	33
A. Kişinin Hakları ve Ödevleri.....	34
1. Kişinin Dokunulmazlığı, Maddî ve Manevî Varlığı.....	34
2. Zorla Çalıştırma Yasası.....	35

3. Kişi Özgürlüğü ve Güvenliği.....	36
4. Özel Hayatın Gizliliği ve Korunması.....	38
5. Kişisel Verilerin Korunmasını İsteme Hakkı.....	38
6. Konut Dokunulmazlığı.....	43
7. Haberleşme Özgürlüğü.....	44
8. Yerleşme ve Seyahat Özgürlüğü.....	51
9. Din ve Vicdan Özgürlüğü.....	52
10. Düşünce ve Kanaat Özgürlüğü.....	52
11. üşünceyi Açıklama ve Yayma Özgürlüğü.....	53
12. Bilim ve Sanat Özgürlüğü.....	53
13. Basın Özgürlüğü.....	54
14. Süreli ve Süresiz Yayın Hakkı.....	56
15. Kamu Tüzel Kişilerinin Elindeki Basın Dışı Kitle Haberleşme Araçlarından Yararlanma Hakkı.....	56
16. Düzeltme ve Cevap Hakkı.....	57
17. Dernek Kurma Özgürlüğü.....	57
18. Toplantı ve Gösteri Yürüyüşü Düzenleme Hakkı.....	58
19. Mülkiyet Hakkı.....	58
20. Hak Arama Özgürlüğü.....	58
21. Kanunî Hâkim Güvencesi.....	59
22. Suç ve Cezalara İlişkin Bazı İlkeler.....	59
23. İspat Hakkı.....	59
24. Temel Hak ve Özgürlüklerin Korunması.....	60
B. Sosyal ve Ekonomik Haklar ve Ödevler.....	60
1. Ailenin Korunması ve Çocuk Hakları.....	60
2. Eğitim ve Öğrenim Hakkı ve Ödevi.....	60
3. Kıyılardan Yararlanma.....	61
4. Toprak Mülkiyeti.....	61
5. Tarım, Hayvancılık ve Bu Üretim Dallarında Çalışanların Korunması.....	62
6. Kamulaştırma.....	62
7. Devletleştirme ve Özelleştirme.....	62
8. Çalışma ve Sözleşme Özgürlüğü.....	63
9. Çalışma Hakkı ve Ödevi.....	63

10. Çalışma Şartları ve Dinlenme Hakkı.....	63
11. Sendika Kurma Hakkı.....	63
12. Toplu İş Sözleşmesi ve Toplu Sözleşme Hakkı.....	64
a) Kamu Görevlileri Hakem Kurulu.....	64
13. Grev Hakkı ve Lokavt.....	66
a) Yüksek Hakem Kurulu.....	67
14. Ücrette Adalet Sağlanması.....	69
15. Sağlık Hizmetleri ve Çevrenin Korunması.....	70
16. Konut Hakkı.....	70
17. Gençliğin Korunması.....	70
18. Sporun Geliştirilmesi ve Tahkim.....	70
19. Sosyal Güvenlik Hakkı.....	71
20. Tarih, Kültür ve Tabiat Varlıklarının Korunması.....	71
21. Sanatın ve Sanatçının Korunması.....	71
C. Siyasi Haklar ve Ödevler.....	72
1. Türk Vatandaşlığı.....	73
2. Seçme, Seçilme ve Siyasî Faaliyette Bulunma Hakları.....	73
3. Siyasi Parti Kurma, Partilere Girme ve Partilerden Ayrılma.....	74
4. Kamu Hizmetlerine Girme Hakkı.....	77
5. Mal Bildirimi.....	77
6. Vatan Hizmeti.....	77
7. Vergi Ödevi.....	77
8. Dilekçe, Bilgi Edinme ve Kamu Denetçisine Başvurma Hakkı... ..	78
III. HAK VE ÖZGÜRLÜKLERİN SINIRLANDIRILMASI REJİMİ.....	79
A. Olağan Dönemlerde Temel Hak ve Özgürlüklerin Sınırlandırılması.....	80
1. Öze Dokunma Yasası.....	80
2. Sınırlandırmanın Yalnızca Anayasanın İlgili Maddelerinde Belirtilen Özel Sebeplere Bağlı Olarak Yapılabilmesi.....	81
3. Sınırlandırmanın Ancak Kanunla Yapılabilmesi.....	83
4. Sınırlandırmanın Anayasanın Sözüne ve Ruhuna Aykırı Olmaması 83	
5. Sınırlandırmanın Demokratik Toplum Düzeninin Gereklere Aykırı Olmaması.....	84
6. Sınırlandırmanın Laik Cumhuriyetin Gereklere Aykırı Olmaması 85	
7. Sınırlandırmanın Ölçülülük İlkesine Aykırı Olmaması.....	85

8. Temel Hak ve Özgürlüklerin Doğasından Kaynaklanan Sınırlar. 87
9. Anayasa Mahkemesi'nin 27.5.2015 Tarihli Kararının İlgili Bölümleri.....88
- B. Olağanüstü Dönemlerde Temel Hak ve Özgürlüklerin Sınırlandırılması-Temel Hak ve Özgürlüklerin Kullanılmasının Durdurulması.....95

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

1982 ANAYASASI DÜZENİNDE SİYASİ PARTİLER

- I. GENEL OLARAK.....97
- II. PARTİ KURMA VE PARTİYE ÜYE OLMA.....97
- A. Parti Kurma.....97
- B. 24.04.2017 Tarihi İtibari İle Faaliyette Olan Siyasi Partiler.....99
- C. Partiye Üye Olma.....100
1. Partilere Üye Olabilenler.....101
2. Partilere Üye Olamayanlar.....101
3. Üyeliğe Kabul Şartları.....103
- III. SİYASİ PARTİ SİCİLİ.....103
- IV. TEŞKİLATLANMA VE ORGANLAR.....105
- A. Siyasi Partilerin Teşkilatı.....105
1. Partilerin Genel Merkez Teşkilatı.....105
- a) Büyük Kongre.....105
- (1) Büyük Kongrenin Yetkileri.....106
- (2) Büyük Kongrenin Toplantı Yeter Sayısı.....107
- b) Genel Başkan.....108
- (1) Eş Genel Başkanlık.....108
- c) Merkez Karar, Yönetim ve İcra Organları.....108
- d) Merkez Disiplin Kurulu.....109
2. İl Teşkilatı.....109
3. İlçe Teşkilatı.....110
- V. SEÇİMLERİN YAPILMASI.....112
- VI. TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ SİYASİ PARTİ GRUPLARI.....113
- A. Grup Genel Kurulu.....114
- B. Grup Yönetim ve Disiplin Kurulları.....114
- C. Grup Başkanı.....114
- VII. ÇEŞİTLİ HÜKÜMLER.....115

A. İbra.....	115
B. Organlara İlişkin Diğer Hükümler.....	115
C. Kamu Yararına Dernek Sayılmama.....	116
D. Anamuhalefet Partisi.....	116
VIII. SİYASİ PARTİLERİN KAPATILMASI REJİMİ.....	117
A. Genel Olarak.....	117
B. Davanın Açılması ve Görülmesi.....	118
C. Kapatılma Kararı ve Sonuçları.....	119
D. Siyasi Parti Kapatma Davaları (1962 - 2015)	120

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

YASAMA ORGANI: TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

I. GENEL OLARAK.....	123
II. TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ ÜYELERİNİN SEÇİMİ.....	124
A. Milletvekili Seçilme Yeterliliği.....	124
B. Seçimlerin Başlangıcı.....	131
C. Ara Seçimler.....	133
D. Seçimlerin Yönetimi ve Denetimi.....	134
1. Yüksek Seçim Kurulu.....	134
a) Kuruluşu.....	134
b) Görev ve Yetkileri.....	134
E. Seçme Hakkının Şartları.....	137
F. Seçim İlkeleri.....	138
G. Seçim Çevreleri.....	139
H. Adaylık.....	140
İ. Seçim Sistemi.....	141
J. Seçim Barajı ve Barajın Anayasaya Aykırılığı Sorunu.....	142
III. TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ ÜYELERİNİN HUKUKİ STATÜSÜ.....	148
A. Milletvekilliği Sifatının Kazanılması.....	148
B. Milletvekillerinin Göreve Başlaması.....	148
C. Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesi.....	149
D. Milletvekilliği Sifatının Düşmesi.....	149
E. Milletvekilliği İle Bağdaşmayan İşler.....	151
F. Yasama Bağışlıkları ya da Parlamenter Muafiyetler.....	152
1. Yasama Sorumsuzluğu.....	152

2. Yasama Dokunulmazlığı.....	154
G. Milletvekillerinin Mali Statüsü.....	159
IV. TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ'NİN İÇ YAPISI.....	160
A. Başkanlık Divanı.....	160
B. Siyasi Parti Grupları.....	163
C. Danışma Kurulu.....	164
D. Komisyonlar.....	164
V. TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ'NİN ÇALIŞMA DÜZENİ.....	172
A. Genel Olarak.....	172
B. Oylama Yöntemleri.....	174
C. Toplantı Yeter Sayısı.....	178
D. Karar Yeter Sayısı.....	178
VI. TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ'NİN GÖREV VE YETKİLERİ.....	180
A. Kanun Koymak, Değiştirmek, Kaldırmak.....	182
1. Torba Kanun.....	190
B. Hükûmeti Denetlemek.....	192
1. Denetleme Araçları.....	193
a) Soru.....	193
(1) TBMM Başkanlığı'na Soru.....	195
b) Genel Görüşme.....	196
c) Meclis Araştırması.....	197
d) Meclis Soruşturması.....	199
e) Gensoru.....	202
C. Bakanlar Kuruluna Kanun Hükümünde Kararname Çıkarma Yetkisi Vermek.....	204
D. Bütçe ve Kesin Hesap Kanun Tasarılarını Görüşmek ve Kabul Etmek 205	
E. Uluslararası Antlaşmaların Onaylanmasını Uygun Bulmak.....	208

BEŞİNCİ BÖLÜM

YÜRÜTME ORGANI: CUMHURBAŞKANI VE BAKANLAR KURULU

I. CUMHURBAŞKANI.....	209
A. Genel Olarak.....	209
B. Seçimi.....	210
C. Görevinin Sona Ermesi.....	218
D. Görev ve Yetkileri.....	219

1. Yasama İle İlgili Görev ve Yetkileri.....	219
2. Yürütme İle İlgili Görev ve Yetkileri.....	220
3. Yargı İle İlgili Görev ve Yetkileri.....	221
E. Sorumluluğu.....	223
1. Siyasi Sorumluluğu.....	223
2. Hukuki Sorumluluğu.....	224
3. Cezai Sorumluluğu.....	224
F. Cumhurbaşkanlığı Yardımcıları ve Bakanlar.....	226
G. Bağlı Kuruluşlar.....	228
1. Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği.....	228
2. Devlet Denetleme Kurulu.....	231
II. BAKANLAR KURULU.....	233
A. Kuruluşu.....	234
B. Görevinin Sona Ermesi.....	235
C. Görev ve Yetkileri.....	236
D. Sorumluluğu.....	237
III. HÜKÜMET SİSTEMİ.....	237
IV. YÜRÜTMENİN DÜZENLEYİCİ İŞLEMLERİ.....	241
A. Kanun Hükmünde Kararnameler.....	241
1. Olağan Dönem Kanun Hükmünde Kararnameleri.....	241
2. Olağanüstü Hâl ve Sıkıyönetim Kanun Hükmünde Kararnameleri	243
B. Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri ve Yönetmelikleri.....	243
C. Tüzükler.....	245
D. Yönetmelikler.....	245
E. Diğer İşlemler.....	246
V. OLAĞANÜSTÜ YÖNETİM BİÇİMLERİ.....	247
A. Olağanüstü Hâl.....	247
B. Sıkıyönetim.....	259

ALTINCI BÖLÜM

YARGI ORGANI

I. GENEL OLARAK.....	265
II. YÜKSEK MAHKEMELER.....	265
A. Anayasa Mahkemesi.....	265

B. Yargıtay.....	265
1. Karar Organları.....	266
a) Daireler.....	266
b) Hukuk ve Ceza Genel Kurulları.....	266
c) Büyük Genel Kurul.....	267
d) Başkanlar Kurulları.....	268
e) Birinci Başkanlık Kurulu.....	269
f) Yüksek Disiplin Kurulu.....	269
g) Yönetim Kurulu.....	269
2. Yargıtay Daire ve Kurullarının Görevleri.....	269
a) Yargıtay'ın Görevleri.....	269
b) Dairelerin Görevleri.....	270
c) Hukuk ve Ceza Genel Kurullarının Görevleri.....	272
d) Büyük Genel Kurul'un Görevleri.....	273
e) Başkanlar Kurullarının Görevleri.....	273
f) Yüksek Disiplin Kurulu'nun Görevleri.....	275
g) Yönetim Kurulu'nun Görevleri.....	275
C. Danıştay.....	275
1. Karar Organları.....	276
a) Daireler.....	276
b) Genel Kurul.....	277
c) İdari İşler Kurulu.....	277
d) İdari ve Vergi Dava Daireleri Kurulları.....	277
e) İçtihatları Birleştirme Kurulu.....	278
f) Başkanlar Kurulu.....	279
g) Başkanlık Kurulu.....	279
h) Yüksek Disiplin Kurulu.....	280
i) Disiplin Kurulu.....	280
2. Genel Sekreterlik.....	280
3. İdari Hizmetler.....	280
4. Danıştay Üyelerinin Nitelikleri.....	281
a) Üye Seçimi.....	281
b) Danıştay Başkanı, Başsavcısı, Başkanvekilleri ve Daire Başkanlarının Nitelikleri, Seçimleri ve Görev Süreleri.....	282

c) Danıştay Tetkik Hâkimi ve Savcılarının Atanmaları ve Dairelere Verilmeleri.....	283
d) Memurların Nitelikleri, Atanmaları, İstihdamı, Nakilleri ve Görevlendirilmeleri.....	283
5. Görevleri.....	284
a) Dava Dairelerinin Görevleri.....	286
b) İdari ve Vergi Dava Daireleri Kurullarının Görevleri.....	287
c) İçtihatları Birleştirme Kurulunun Görevleri.....	287
d) Danıştay Genel Kurulu'nun Görevleri.....	288
e) İdari İşler Kurulu'nun Görevleri.....	288
f) Başkanlar Kurulu'nun Görevleri.....	289
g) Başkanlık Kurulu'nun Görevleri.....	289
h) Yüksek Disiplin Kurulu'nun Görevleri.....	290
i) Disiplin Kurulunun Görevleri.....	290
j) Danıştay Başkanının Görevleri.....	290
k) Danıştay Başkanvekillerinin Görevleri.....	290
l) Daire Başkanlarının Görevleri.....	291
m) Üyelerin Görevleri.....	291
n) Genel Sekreterin Görevleri.....	291
o) Danıştay Başsavcısının Görevleri.....	291
p) Savcıların Görevleri.....	292
r) Tetkik Hâkimlerinin Görevleri.....	292
6. Göreve İlişkin Kimi Konular.....	293
D. Uyuşmazlık Mahkemesi.....	294
1. Kuruluşu.....	295
2. Yönetim ve Temsili.....	295
3. İşleyişi.....	296
4. Raportörlük.....	299
III. ASKERİ YARGI.....	300
IV. YARGI ERKİNE İLİŞKİN TEMEL İLKELER.....	302
A. Hâkimlerin Bağımsızlığı ve Tarafsızlığı.....	302
B. Hâkimlik Güvencesi.....	303
V. HÂKİMLER VE SAVCILAR KURULU.....	304
A. Görevleri.....	305
B. Organlar ve Birimleri.....	306

1. Başkanlık.....	306
2. Genel Kurul.....	308
3. Daireler.....	309
4. Genel Sekreterlik.....	309
5. Tetkik Hâkimleri.....	310

YEDİNCİ BÖLÜM

TÜRKİYE ANAYASA MAHKEMESİ VE ANAYASA YARGISI DÜZENİ

I. GENEL OLARAK.....	311
II. ANAYASA MAHKEMESİ.....	311
A. Kuruluşu.....	311
B. Görev ve Yetkileri.....	315
1. Başkanı'nın Görev ve Yetkileri.....	316
2. Genel Kurul'un Görev ve Yetkileri.....	317
3. Bölümlerin Görev ve Yetkileri.....	318
4. Komisyonlar ve Komisyonların Görev ve Yetkileri.....	318
a) Komisyonlar Raportörlüğü.....	320
III. DENETLENEBİLEN İŞLEMLER.....	321
IV. DENETİMİN KAPSAMI.....	321
A. Şekil Bakımından Denetim.....	321
B. Esas Bakımından Denetim.....	322
V. DENETİMİN BİÇİMLERİ VE ÖZELLİKLERİ.....	323
A. Soyut Norm Denetimi- İptal Davası.....	323
B. Somut Norm Denetimi-İtiraz Yolu.....	326
C. Bireylerin Doğrudan Başvurusu-Anayasa Şikâyeti.....	329
VI. DENETİMİN ETKİ VE SONUÇLARI.....	332
VII. TÜRKİYE'DE ANAYASA MAHKEMESİ'NİN VE ANAYASA YARGISININ İŞLEVLERİ.....	333

SEKİZİNCİ BÖLÜM

ANAYASANIN YAPILMASI VE DEĞİŞTİRİLMESİ

I. GENEL OLARAK.....	335
II. ANAYASANIN YAPILMASI VE DEĞİŞTİRİLMESİ SÜRECİ.....	335
A. Teklif.....	335
B. Görüşmeler ve Oylamalar.....	336

C. Karar.....	337
D. Onay.....	338
E. Yürürlüğe Girme.....	338

DOKUZUNCU BÖLÜM

ÇOKTAN SEÇMELİ SORULAR VE CEVAPLARI

KAYNAKLAR.....	379
YAZARIN ÖZGEÇMİŞİ VE YAYINLARI.....	381